

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร/วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ได้ปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

เรื่องบทบาทและหน้าที่ของผู้ช่วยตัดต่อ

โดยผู้จัดทำได้ใช้แนวคิดประกอบการอธิบายจากการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

า 3 แนวคิดมีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายรายการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการตัดต่อ

1.แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์

ในการผลิตรายการโทรทัศน์จะต้องมีกระบวนการผลิตที่เกี่ยวข้องกับทีมงานหลายๆตำแหน่ง อาศัยความชำนาญ ความมีอาชีพ

และความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไว้

ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ก็จะทำให้ผลงาน

ความร่วมมือนั้นไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการดังนั้นจึงต้องมีขั้นตอนกา

รผลิตทั้ง 3 ขั้นตอนคือ 1.ขั้นตอนเตรียมการผลิตรายการ

2.ขั้นตอนการผลิตรายการ 3.ขั้นตอนหลังการผลิตรายการ

ถ้าหากไม่มี3ขั้นตอนนี้อาจทำให้ระบบการทำงานไม่เป็นไปตามรูปแบบที่ตั้งเ

้าหมายไว้

1.1การเตรียมงาน Pre-
productionในขั้นตอนนี้คือจุดเริ่มต้นของการทำงาน หากมีการวางแผน

เตรียมงานไว้ดีมีรายละเอียดขั้นตอน

วิธีการทำงานชัดเจน เพราะจะทำให้การทำงานในขั้นตอนอื่นๆสะดวก รวดเ

เร็ว ลดปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้

1.1 การวางแผน

(Plan) คือการกำหนดทิศทางขั้นตอนในการทำงานว่า

จะทำอะไร จะทำอย่างไร

จะได้อะไร เป็นการตั้งคำถามและหาคำตอบหาข้อสรุปให้ใกล้เคียงกับคำถามได้มากที่สุด โดยมีหัวข้อไว้ตั้งคำถามหลักๆ 7 หัวข้อคือ 5W+2H ดังนี้

1.1.1.

กำหนดวัตถุประสงค์ ทำไมจึงต้องทำ (Why?) เพื่อระบุสิ่งที่ต้องการอย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีขอบเขตในการดำเนินงาน

1.1.2 กำหนดเป้าหมาย จะทำอะไร (What?) กำหนดเพื่อเป็นภารคาดหวังผลสำเร็จไว้ล่วงหน้า ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

1.1.3 จัดลำดับขั้นตอน การทำงาน จะทำเมื่อไร (When?) กำหนดระยะเวลาทำงานแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนสุดท้าย (วัน เดือน ปี)

1.1.4 กำหนดวิธีการทำงาน จะทำอย่างไร (How?) ระบุรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมว่าจะต้องทำอย่างไร เขียนไว้ให้ละเอียดเพื่อสะดวกต่อการนำไปปฏิบัติจริง

1.1.5 กำหนดสถานที่ ที่ไหน (Where?) จะผลิตรายการ(ถ่ายทำ) ในสถานที่หรือนอกสถานที่ที่ไหนบ้าง(ระยะทางใกล้หรือไกล) ตัดต่อที่ไหนเสร็จแล้วนำไปเผยแพร่ที่ไหนบ้าง

1.1.6 กำหนดผู้รับผิดชอบ แต่ละขั้นตอน ใคร (Who?) มอบหมายในแต่ละกิจกรรมระบุหน้าที่ขอบเขตในการทำงานให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงคุณภาพของงานและความรู้ความสามารถของคนอย่าให้คนล้นงาน(คนมากกว่างาน)

1.1.7 กำหนดงบประมาณค่าใช้จ่าย เท่าไร (How much?) คิดให้ละเอียดแม้ในส่วนปลีกย่อยอื่นๆ ที่อาจคาดไม่ถึงก็ต้องคิดเผื่อไว้

1.2

การจัดทำเนื้อหา(Content)เมื่อตั้งคำถามและหาคำตอบได้แล้ว ก่อนที่จะผลิตรายการจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์เนื้อหาสำหรับใช้เขียนบทที่มีความถูกต้องชัดเจนและมีความ

เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเนื้อหาจะต้องไม่ส่งผลกระทบในทางที่เสื่อมเสียต่อสังคม

มีสาระที่ให้ข้อคิดที่ดีมีประโยชน์ต่อผู้ชมโดยมีที่มาของแหล่งข้อมูล ด้วยวิธีต่างๆ

1.2.1 รวบรวม ค้นคว้าหาข้อมูลจาก

เอกสาร ในห้องสมุด ผลงานวิจัย ฯลฯ

บุคคล ที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ฯลฯ

สถานที่ โดยการออกไปสำรวจยังแหล่งพื้นที่จริง (Scout location)

1.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นคว้ารวบรวมมา สรุปจัดทำเป็นร่างเนื้อหา

1.2.3 จัดทำเนื้อหาเรียบเรียงให้ถูกต้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนบท

บท

1.3. เขียนบท

(Script) บทเป็นเสมือนแผนที่เดินทางหรือแบบแปลนการก่อสร้าง

หากมีรายละเอียดชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจก็จะทำให้การถ่ายทำสะดวกและรวดเร็วขึ้น

1.4. การประสานงาน (Co-ordinate) การทำงานเป็นกลุ่ม เรื่องการประสานงานเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ต้องให้ทุกคนในกลุ่มรู้และเข้าใจตรงกัน การสื่อความหมายต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ กำหนดนัดหมาย

ประชุมวางแผนขั้นตอนการทำงานใครมีหน้าที่ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพื่อให้ทุกคนรับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและขอบเขตการทำงานของตนเอง ผู้ที่ทำหน้าที่นี้จึงมีความสำคัญมากเพราะหากผิดพลาดก็จะกลายเป็นการประสานงาน

1.2 การผลิตรายการ

Production เมื่อถึงขั้นตอนนี้คือการนำแผนที่คิดไว้ มาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม แม้จะไม่ตรงตามแผนที่คิดไว้ทั้งหมด

แต่ก็ต้องพยายามเดินตามแผนให้ได้มากที่สุด (ยืดหยุ่นในการปฏิบัติแต่ยืนหยัดในหลักการ) ในการถ่ายทำนั้นควรเลือกใช้อุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบของรายการได้ดังนี้

1.2.1 การถ่ายทำนอกสถานที่ (Outdoor) แบ่งออกเป็นสามแบบคือจะต้องมีการเตรียมตัวดังนี้

1) จัดเตรียมอุปกรณ์ กล้องและเครื่องบันทึกภาพ ขาดตั้งกล้อง โคมไฟและขาตั้ง โคมไมโครโฟนเครื่องขาดแบตเตอรี่และวัสดุ(ม้วนวีดีโอเทปแบตเตอรี่ ฯ)

2) นัดหมายทีมงาน

3) เดินทางตามกำหนดนัดหมาย

4) ถ่ายทำตามบทในจุดที่กำหนดแบบใช้กล้องมากกว่าหนึ่งตัว

(สมเจตน์เมฆพายุพ,2552)

2.แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทำรายการ

ภาพหนึ่งภาพสามารถใช้แทนคำพูดได้นับพันคำภาพจึงมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์มากถึงแม้ไม่ต้องมีเสียงบรรยายหรือบรรยายเป็นภาษาอื่นที่ไม่ใช่ภาษาของประเทศนั้นแต่ผู้ชมก็สามารถเข้าใจได้ในระดับหนึ่งภาพจึงเป็นภาษาสากลการถ่ายภาพโทรทัศน์จึงเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ทั้งด้านศาสตร์และศิลปะต้องเรียนรู้เรื่องของขนาดภาพองค์ประกอบภาพ มุมกล้องการเคลื่อนกล้องเพื่อใช้สื่อความหมายอารมณ์ความรู้สึกสื่อสารกับผู้ชมบอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการทั้งผู้เขียนบทผู้กำกับช่างภาพและช่างเทคนิคจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความเข้าใจเป็นสื่อกลางเพื่อการสื่อสารให้ผู้ร่วมงานทุกคนมีความเข้าใจตรงกัน

2.1ขนาดภาพ (Picture size or Shot size)

2.1.1Medium Shot (MS.)

ภาพระยะปานกลางเป็นภาพขนาดครึ่งตัวจะเรียกว่าภาพMidshotก็ได้เป็นภาพขนาดครึ่งตัวแสดงให้เห็นรายละเอียดสร้างความคุ้นเคยเพิ่มขึ้นถ้าเห็นทั้งสองคนจะเรียกว่าภาพ Two shot ก็ได้

2.1.2 Medium Close Up (MCU.)

ภาพระยะใกล้ปานกลางเรียกว่า Bust shot

ก็ได้เป็นภาพถ่ายระดับหน้าอกใหญ่กว่าภาพ MS.

ขึ้นมาอีกเล็กน้อยให้เห็นรายละเอียดมีความใกล้ชิดเป็นกันเองมากขึ้นใช้เป็นภาพในรายการสนทนาแต่จะให้เห็นเฉพาะคนใดคนหนึ่งเท่านั้น

2.1.3 Close Up (CU.)

ภาพระยะใกล้มีขนาดใหญ่ให้เห็นรายละเอียดเพิ่มขึ้นตัดส่วนที่ไม่สำคัญออกไปเน้นเฉพาะใบหน้าสื่อแสดงออกด้านอารมณ์ความรู้สึกเช่นดวงตาปากใ

ซีในการแสดงมากกว่ารายการสนทนาเพราะจะเป็นการละล้าละลึ่งคาดคั้น
 นใกล้ชิดมากเกินไป (มนตรี
 คุ่มเกตุเอกสารเผยแพร่ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษากศน.,2534)

3.แนวคิดเกี่ยวกับการตัดต่อ

การตัดต่อเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญไม่ต่างจากขั้นตอนอื่นๆ
 ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นแ
 นวทางและมีหลักในการตัดต่อรายการเป็นอย่างดี โดยการตัดต่อจะมีดังนี้

3.1การตัดต่อเปลี่ยน Shot แบบไม่ใช้เทคนิคพิเศษ (Cut to cut)
 และแบบใช้เทคนิคพิเศษ (A/B Roll)

1) Cut to cut คือการเปลี่ยน Shot ที่ไม่ต้องมีเทคนิคพิเศษ(Special Effect) ในระหว่างการเปลี่ยนจาก Shot หนึ่งไปอีก Shot หนึ่งเป็นการเปลี่ยนภาพแบบธรรมดา (Normal) แต่ภาพจะต้องมีความต่อเนื่อง (Continue) ไม่กระโดด (Jump) สามารถบอกเล่าเรื่องราวได้อย่างไม่สะดุดมีการเลือกใช้ขนาดภาพที่แตกต่างและมุมมองที่หลากหลายมีความสอดคล้องมีจังหวะทั้งภาพและเสียงเป็นการตัดต่อที่ถือว่ายากเพราะต้องอาศัยการวางแผนที่ดีนำมาใช้ในความหมายของเวลาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันในขณะนั้น

2) A/B Roll เป็นการเปลี่ยน Shot ที่ใช้เทคนิคพิเศษ (Special Effect) มาเปลี่ยนภาพจาก Shot หนึ่งไปอีก Shot หนึ่งโดยใช้เทคนิคการกวาดภาพ (Wipe) การทำภาพล้างซ้อน (Dissolve) การพลิกภาพ (DVE.= Digital Video Effect) และอื่นๆอีกใช้ในความหมายของเวลาเหตุการณ์ที่เปลี่ยนไปแต่ถ้าเป็นสารคดีหรืองานโฆษณาที่ไม่ใช่ละครก็สามารถนำมาใช้ได้

3.2การตัดต่อแบบต่างๆ

1). แบบการเข้าสะอาดและออกสะอาด (Clean Entrance & Clean Exit) คือการเปลี่ยนภาพหรือเริ่มที่ Shot ใหม่จะต้องให้ภาพที่ต่อเนื่องกันนั้นไม่มีอะไรค้างอยู่เช่นเปิดภาพวางไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วจึงให้วัตถุเคลื่อนเข้ามาหรือเมื่อจะเปลี่ยน Shot

ใหม่ก็ให้วัตถุนั้นเคลื่อนออกไปเองหรือให้วัตถุอยู่กับที่แล้ว Pan กล้องตามไปยังวัตถุนั้นหรือภาพ LS.

รถเก๋งคันหนึ่งวิ่งออกจากบ้านไปเมื่อรถผ่านไปแล้วปล่อยภาพบ้านว่างไว้ชั่วระยะหนึ่ง Shot

ต่อมาที่ปั้มน้ำมันปล่อยเว้นภาพไว้ระยะหนึ่งแล้วจึงให้รถเก๋งคันเดิมวิ่งเข้ามาจอดที่ปั้ม

2) แบบปฏิกิริยาโต้ตอบ (Re-action shot) หมายถึง Shot ที่แสดงปฏิกิริยาตอบสนองตัวละครที่ถูกกระทำจากตัวละครตัวแรกว่ามีอาการแสดงออกมาอย่างไรหรือในสนามแข่งขันเทนนิสตัดมาที่ผู้เล่นแล้วตัดสลับไปที่คนดูกำลังปรบมือฯหรือการตัดภาพสลับระหว่างผู้พูดกับผู้ที่กำลังฟังอยู่ก็ได้

3) แบบเกินจริง (Over Re-action) คือภาพที่ตัดซ้ำๆอย่างตั้งใจเช่นในฉากการต่อสู้ที่พระเอกกระโดดลงมาจากรถกระบะไข้เขาลอยกระแทกใส่ผู้ร้ายที่ขี่รถจักรยานยนต์ตามมาจังหวะที่เขากลับที่ศีรษะนั้นจะทำภาพซ้ำๆๆๆเป็นภาพ Cut Shot สั้นๆต่อเนื่อง

4) ตัดระหว่างเคลื่อนไหว (Cut on action) คือการเปลี่ยน Shot ในขณะที่คนกำลังจะนั่งลงหรือกำลังจะลุกขึ้นแล้วตัดภาพไปรับที่ Shot ใหม่อีกมุมหนึ่งในกริยาที่ต่อเนื่องดีกว่าการเปลี่ยนภาพในขณะที่กำลังนั่งอยู่นิ่งๆหรือตัวอย่างเช่นเปิดภาพจากกล้อง 1 เป็นขนาดภาพ LS. แล้วตัดภาพไปที่กล้อง 2

ในขณะที่ผู้อ่านข่าวทั้งสองคนกำลังจะหันไปมองเป็นขนาดภาพ MS. หรือ two shot แล้วจึงตัดไปที่กล้อง 3 เป็นขนาด MCU. คนเดียว (ต้องเปลี่ยนขนาดภาพและย้ายตำแหน่งของกล้องด้วย)

5) แบบตัดเร็วๆ (Quick cut) เพื่อดึงความสนใจและให้กระชับสลับกับการที่ใช้ Shot ยาวๆมาแล้ว

6) Reverse Shot คือ Shot ที่แสดงภาพบุคคลที่เป็นฝ่ายตรงกันข้ามระหว่างตัวละครสองตัวหรือสองฝ่ายที่กำลังเผชิญหน้ากันอาจจะคุยกันหรือทะเลาะกันก็แล้วแต่โดยส่วนใหญ่ มักจะใช้ลักษณะภาพข้ามไหล่ (Over shoulder Shot)

7) Cross Cutting เมื่อต้องการนำเสนอเหตุการณ์ตั้งแต่ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นพร้อมกันเห็นเหตุการณ์เดียวกันต้องจัดวาง Shot หรือลำดับ Shot แบบสลับเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นไปมาระหว่าง 2 เหตุการณ์

3.4 การใส่ข้อความที่ต้นรายการ (Title) และท้ายรายการโทรทัศน์ (Credit)

หนังสือทุกเล่มต้องมีปกมีชื่อเรื่องและท้ายเล่มก็ต้องมีรายชื่อคณะผู้จัดทำระบุชื่อโรงพิมพ์ปีพ.ศ.ที่พิมพ์เพื่อให้สืบค้นและใช้อ้างอิงได้ในภายหลังรายการโทรทัศน์ก็ไม่ต่างกันทุกรายการจะต้องมีหัวรายการหรือมักเรียกทับศัพท์ว่าไตเติ้ล (Title)

และท้ายรายการก็ต้องให้เกียรติทีมงานโดยระบุหน้าที่ว่าใครทำอะไรตรงส่วนไหนบ้างเรียกว่าให้เครดิต (Credit)

และยังเป็นการรับผิดชอบผลงานให้สามารถตีหรือชมได้ถูกต้องตรงตัวจึงขอให้ผู้ผลิตรายการจัดทำ Title และ Credit (จรรยาสุกดิ์

สุขวัฒน์โนบุญแจไชสู่ความสำเร็จของนักตัดต่อวิดีโอเทป, 2539)